

Latweefchu Awises.

Nr. 26.

Zettortdeenä 29. Zuhni.

1861.

Awischn-finnas.

Mihgä nu taisahs us leeleem dseedataju swehtkeem, kas fahlfes 29tä Juni un fo beigs 3schä Zuhli. Gaida dseedataju beedribas no wiffahm Widsemmes, Kurssemmes, Jaggauu semmes pilfateem, ir no Pechterburgas un Moskawas; kahdi 800 effoht peeteikufchees, kas griiboht nahkt. Ja mannim isdohdahs ari Mihgä buht, tad jaw isstahstifchu, lä tur gahjis. — Mihgä jaw 1663 gaddä cetaifijufchi tahdu flunsti, kas appafsch semmes no Daugawas uhdeni wadda kohla rennäs kahdä pilfata nammä, kur ar sirgeem uhdens tohp uspumpchts leelä istabä un no turrenes tad eewaddihts nammupumpes. Taggad Mihgä griib cetaifih täpat lä Berlinä un zittös leelös pilfatös jaw dasagaddu redsams. No Daugawas waddihs un 3 dihlös ar feenahm no mahla un 2½ pehdu beesu kahrtu fmlifchu, lai uhdens të tohp flaidrohts. Scho flaidrotu uhdeni ar 2 dampmaschinehm tad eefsihs 140 pehdu augtä dselles truhbē; no schahs truhbes to dsihß wehl ohtrā truhbē un lai faluas laikā ne eefalst, tad leelä tohrni liks schihs truhbes pee dampmaschines truhbes. Tad no tahs ohtras uhdens truhbes eewaddihts wiffös nammös un nammu tahschēs uhdens truhbes, tä ka ifkaträ nammä ifkatru brihdi warr uhdeni dabbuht, ja til atgreesch wakkam to truhbes gaili, kas uhdeni islaisch ahtrā. Ari ifkatra namma behniä buhs leelas kubbeles ar uhdeni pilditas, tä ka ugguns breefmäs tuhdaß warr pee uhdens täpt. Iir lä aprehkinahs, ka ifkates zilweks Mihgä ifdeenas warr dabbuht 4 pehdu augstu, garru un plattu mehru ar uhdeni. Tä taisihs, ka 55 tuhft. zilwekeem peeteel un malfafchoht 310 tuhft. rublu. Zihds ar scho uhdens flunsti ari gahses flunsti taisihs täpat lä Bahzsemme. Prohti: pee Zehlaba wahrteem taisihs leelas ehkas, kur eefsch 8 leeleem krahfnehm eelittetas 44 retortes (kallus), kurräs no almina-oh-

glehm tohp (lä brandwihns no labbibas) dedfinata gahse preefsch dedfinafchanas lampis un eelu lukterös. Ohtrā mehru nammä schä taisitu gahsi schlißstihß, masgahs un schahwehs un tad ar dampmaschini eepumpchs leelēs tohrnös, kur 110 tuhft. kubika pehdu gahses warr fakraht. No scheem tohrneem dselles truhbes, kas tahm uhdens truhbehm blaklahm tohp liktas, to gahsi waddihs wiffös nammös un istabäs, kur gahsi griib dedfinaht un wiffas eeläs, kur 860 eelas lukterös wakkarös tad to gahsi dedfinahs. Schi leeta malfafchoht 240 tuhft. rubl., tad nu abbas — 550 tuhft. rublu, un Mihgas rahs par to isdohs naudas grahmataß, kas dohs 5 rublu auglu no 100 rubl. — Ar tahdu dedfinajamu gahsi dauds labbaki nekä ar elji jeb fahm warr gaismoht pilfata platschus, dahrsus, eelas, nammus, istabas un ifkatru weetu, kur ar dselles truhbehm to gahsi aismadda. Ifkaträ weetä kur pee truhbes greeschamais irr cetaifihß, ifkatru brihdi, tad to atgreesch wakkam un peeelk ugguni, tuhdaß warr gaischu swezzi dabbuht, kas degg til ilgi, deen un nakt, kamehr to greeschamo atkal grees atpalkaf, un tä aistaisa to maso truhbes zauruminu, zaur kurru ta gahse isnahkt un degg. Ifkaträ nammä pee gahses truhbes tahds flunstigs pulkstenis irr peetaifihß, kas ar zeigeri riktigi rahda, zil gahses tai nammä par 1 mehnesi isdedfinajufchi. Mehnesi fahloht atnahkt usraugs, grahmataß farafsta zil kas pulkstenis rahda (zil kubika pehdas gahses pa mehnesi isdedfinata) un nu namma-tehwam jamalfa nolikta malka par to, fo isdedfinajis. Berlinä leelä gastufsi pats biju klahkt, tad usraugs pulksteni apluhloja un aprehkinajahs ar fainneeku. Mannim teize, ka ne effoht til dahrga, lä eljes jeb swetschu dedfinafchana. Leelös kummedinu nammös irr kohiti dahrgs flunstigs un warren leelēs krohna-lukteris ar dauds fimts gahses swezzehm, kas wiffas tohp barrotas no weenas gahses truhbas,

kas ee-eet tai krohna lukteri. Ar scho weenu krohna lukteri wissu leela kumedianu namma eelfchpuffi tā appaismo, ka irr gaisch itt kà deenas laika. Tà ka kumedianu leelo preekschkarreanu autu uswelf un fahf spehleht, tad wissas tahs simts swezges us reisi paleel patumschas kà leelà wakkara krehflà, un tillai spihd tas gaischums no kumedianu rahditaju weetas. Kad preekschkarreanis auts atkal nokrittis, tad azzumirkli atkal krohnlukteris spihd pilnigà gaischumà. To padarra, tik to weenu greeschamo gaili atgreeschoht jeb aischgreeschoht, kas pee tahs truhbes zaur kurre wissa gahse tai leelà krohna lukteri tohp eewaddita.

Lohti labba leeta gan irr tahda uhdens un gahses waddischana, to warr fapraft illates. Zeligawneeki tadeht gan arri fahfuschchi par to runnaht, lai tàpat eetaisa Zeligawà, bet kad aprehlinajuschchi, zil makfaschoht ta eetaisichana, ka buhschoht schi nauda us parradeem jaleel un nauda jadohd, — tad aplussuschchi un til dsird teizohht: Kur muhsu Zeligawa spehschoht tahdas dahrgas leetas panahht. Pee mums jaw ne eet ar tahdam leetahm, kaut gan Wahzsemme esmu deesgan tahdu pilfatu redsejis, kas naw leelaki bet masaki par Zeligawu, un kur tomehr schi leeta eetaisita. Ar muhsu eisenbahni gan buhs tas pats, kaut gan schehligs Keisers wehl weena gadda terminu nowehlejis! Woi nu naw naudas deesgan, jeb naw drohschibas un lustes deesgan to usnemtes un isdarriht, kas pasaulè wiffur labs israhdijses?! Tik ar teem dampfuggeem mums tahda laime, ka nu 3 dampfuggi eet, no kurreem 2 Zeligawneekem peederr. Lai teem buhtu labba laime un labbi leeli pekni, ka Zeligawneekem ar to zeltahs labs prahts wehl tahdas leetas eetaisihht, kas itt wisseem nahf par labbu; spehks un isdohschanahs tad ir tè kà zittur pasaulè gan gaddisees.

Zeligawa. Ja kahds ar sawahm paschahm azgim wehl ne buhtu usgahjis to kometu jeb swaigsi ar asti, kas atkal redsama, tad scheem fakkam, lai wakkardes pullstems 11. pazell sawu galwu un kuhlo us leelo festinu jeb leekem wahgeem pee debbes welwes, tad redsehs pee scho wahgu labba pakkal-ritena to kometu. Wehl naw pilnigi redsams, jo kometu galwa gan leekahs buht leela, bet aste wehl

naw nezil leela. Warrbuht schis irr tas pats kometes, to schinnis gaddes gaidija un kas nahloht allasch pehz 300 gaddeem. Ja tas pats, tad buhs lohti leels. Awises wehl ne wahrda ne effam lassijuschchi par scho swaigsi.

Behterburga. Awises issluddina tohs jaunus Keisera liffumus, kà to Bohu Walfsrahtu, tahs zittas teefas un arri tahs pilfatu teefas buhs eetaisihht, kas winnu darrams, un ka tohs buhs aizi-nahht, kas pee schihs teefas fehdehs.

Wahzsemme samettahs beedriba, kas ar to darbojabs, usrunnaht Wahzsemmes waldischanas un laudis, lai samett naudu un taifa karra-luggus, ka Wahzsemmes juhmallas karra-laika warretu afsargahht. Bruhsis lai tad effohht scho karra-luggu sinnatajs. Daudseem gan patihht un tee naudu grihb doht, bet atkal zitti ne, prohti tahdi pascha mihtotaji, kas labpraht fakka, kas man laisch par ta wu juhmallu; raugi pats, kà sawu mugguru warri isfargahht! — un tahdi, kas Bruhschu spehlu ne grihb wairoht un winnam fkausch.

Unguru landags sawam Eistreikeru Keiseram, kà jaw allasch darra landags, kad sawu darbu fahzis, laidis leelu grahmatu par afsweizinaschanu un par sawu firds padohma isteikschanu, — bet islaidis tahdu leynu grahmatu, kurea prassa tahdas leetas, ka Keisers to gan ne buht ne peenems. Wehl ihsti ne sinnoht, kà ar scheem pahrgalwigem Ungureem darriht un fakka, ka ar labbu ne warreschoht istift. Keisers Unguru semme pee Pestes faktrah karra-spehlu un galwasnaudu un nodohschanas ar warru leel nemt.

Italia. Wezzais Pahwefts neweffels un wahjsch. Gan wehl leelès wehtkès basnizà sawu darbu darrijis, bet effohht uhdensfehdsigs, wahtis pee kahjahm un rohse pee wahtim peemettufees, ar ko daktereem krusst. Taggad raksta, kà rahdotees, itt kà no flakkas buhtu nonemts. Wezzam wihram jaw gaddahs wiffadas wainas tahdès gruhtès behdu laikès. — Sprantschu karra-spehks nu gan wehl paliks Rohmà, bet Italias Kehninsch un ir Napoleons paschi teikuschi, ka tà ne warroht palikt, kà taggad eet, bet Rohmai wajjaga buht Italia leelas walfts galwas pilfatam, un tadeht jagahda, ka scho leetu warretu islihdinaht. Tad nu, lai

gan Napoleons un Wiktors fakka, ka ar karru to ne gribboht un ne buhſchoht isdarriht, tomehr jaw warr manniht, ka Rohmu ar launu panems, jo ar labbu Bahweſts ne muhſſham to ne dohs. Ja arri wezzais taggad nomirtu, tad augſti biſkapi ſametufchees gan tuhdaſ aizinahs ta hd u wiheu par Bahweſtu, kaſ jo ſtipri un paſtahwigi turreſees prettim. Ka Napoleons ar Wiktoru Rohmu nodohmajufchi un norunnajufchi dabbuht, to neweens wehl ne ſinn teikt. — Napoleons Wiktoru nu iſteizis un paſſinnis par Italias Kehninu un alkal fuhtihſ us Turini ſawu Miniſteru un Waſſſweectneeku, ka jaw darra ar tahdu Waldineeku un Waſſti, ko par pilnigu uſluhko un ar kurreu labpraht draudſejahs.

Neapelê. Dê Wiktoram irr un irr kruſts un behdas ar dumpineekeem un isdſihſta Kehnina Prantſcha draugeem, kaſ laudis ſamuffina us dumpi un ſajauz wiſſu buhſſchanu, ta ka waldischana tur pee ſpehka ne warr kluht. Schur un tur isjellahs dumpis, dumpineeki laupa un dedſina, ſaldati jaſuhta, jakaujahs ar teem, un kurreus ſanemm, noſchauj un teeſa ar nahwi, bet ne lihds! Laupitaji ſamettahs lohpa, gaddahs kahds drohſch beſkaunigs laupitaju wirſneeks un tad darra breeſnigus pohſta darbus itt drohſchi ir pee paſcha leela Neapeles pilſata. Dumpineeki un nemeerigeer ſcheem peeturrahs, beedrojahs un ta tad waldischana pohſts. Zakarro, jakauj nohſt un wiſſi zeetuma nammi japeebahſch ar tahdeem dumpineekeem. Dumpineeki uſkrittufchi zeetuma nammam, daſchu ſintu islaidufchi no zeetuma un nu ſchee kalnôs eemulkuſchi tur alkal ſahl ſawus nedarbus! Deems ſinn, kad tê pee meera kluhs — jo to irr deesgan, kaſ laudis ſamuffina, kaſ bes tam jaw allaſch gattawi us nemeeru.

S—z.

Behterburgâ bija tai 2trâ Maijâ leela ſtahſtes muſterefchana, ka azzis ne tizzis nolaiſt notahs leelas ſtahſtes muſterefchanaſ un jauka muſſdeerina. 40 tuhſſt. daſchadi gwardes ſaldati bijuſchi us lihdsenu Marſlauku lohpa. Gan nu kahjineeki, jahneeki gan arri leelu-gabbalu ratti tur bijuſchi redſami, un tee warren ſtalti ſirgi un winnu greſni jahjeji ſpohſchôs mundeerindôs pehz muſihka rindâ, ka uhdens wilki lihgojuſchees. Ir Kaukaſijas dehlus tur us winnu maſeem, bet dedſi-

geem ſirdſineem warrejufchi dabbuht redſeht pulkâ jahjam, ta ka to leelu ſtalti redſoht eſſoht ſirds un prahti lehlufchi, un muhſu augſtu ſchehligu un mihtu Keiſeru ſwehtijufchi, kam tik dauds un daſchadi ſtalti tantu dehli uſtizzigi un padewigi kalpo.

Galantes Kehnineenes ſelta krohni eſſoht 345 dimanta almini eelſchâ, no kurreem 4 tee leelakee 40 tuhſſt. ſelta gabbalus maſſajohſt. Wiſſi tee dimanta almini tai weenâ krohni maſſajohſt 101 tuhſſt. 600 ſelta gabbalus. — Galantê neſenu no Mejikas, Widdus-Amerikâ, atnahje wihrs ar warren leelu mehrkalki, kaſ neganti jauki, tâpat ka kahds zilweks, plehti (ſtabbuli) ka meſteris pehz nohtem puhte. Ziſſchoht mehrkalki (appei) mahjiteem kungeem par nandu preekſchâ ſpohleht. Kau, lohys ſpehj to eemahjitees, ko daſch zilweks ne warr.

G. J. S.

Uwrika. Kad no Kapſtattes us Simonsſtatti eet, tad ſcho zekku ſtaigajohſt redſ zekka-mallâ dauds muſſſchas un ſemneeku mahjas ar dahſſeem, kurreu jumi, treppes un fehtas no leelahm ſiws aſſakahm irr taifitas; un wis taſ darbs irr glihti taiſihts, ta ka preeks to uſſkattiht.

Jawa. No ſchahs fallas, kaſ Ollendereem peederr, katrâ gaddâ pahrdohdoht 358 tuhſſt. 665 birſ. (?) kappijas, 517 tuhſſt. 330 birſ. (?) ſukkura un 266 tuhſſt. birſ. (?) tabbafas. K. U.

Wendoza irr pilſats eelſch Amerikas, appaſſchejâ dakâ, walſti ko ſauz: La-Plata, tuwu Kordilleras kalneem. Dſihwoja tur diwipadesmits tuhſſt. zilweki. Schi gaddâ, pawaffarâ 20tâ Merza deenâ ſemmes trihzefchana pilſatu glufchi is-pohſtija, — pilſats ſakritte druppu druppôs, ne almins ne palikke us almina, un aſton tuhſſtoſchi zilweki weenâ brihdi bija padohſti nahwei. Taſ notikke wakkarâ, kad pulſſens rahdija gandrihs us dewineem. Un wiſſs notikke tik breeſmigi ahtri, ka, ja no pirma eefahkuma kahds buhtu gribbejis ſkattiht to „Muhſu Zehws.“ wiſſſch ne buhtu warreis ſkattiht pagallam ohtru luhgſchanu, — jo pohſts winnu jaw buhtu aiſrahwiſ nahwê lihds ar wiſſeem teem zitteem. Semme gabje wiſneem ka uhdens juhrâ. No maſahm deenahm uhdeni ween paſihſtam par to nepaſtahwigu un kuſtamu buhſchanu, bet ſemmi appaſſch ſawahm kahjahm

turrarn par to drohschu nekustamu grunli us lo warr pastahweht un palautees. Bet kad nu semme fahfahs ta trihzeht, tad tahdas dohmas arri ka fahbirsi druppös, wistihmi kad schahs trihjeschanas atjaunojahs ne ween pulku reises tai paschä deenä, bet pa pulku deenahm, — ka arri notizzees zittur.
H. K.—II.

Sohbi.

Juhs, lassitaji, to gan jau buhseet wehrä likku-fchi, ka zilwekam sohbu starpä weens baltums peelihp, kurren ar spalwu woi ar kohka gabbalinu warr nokassiht. To masal sohbus tihra, jo leelaks tas baltums paleek, un pee nekahrtigas sohbu tihri-fchanas arween tahds lihpsams baltums atrohnams. Kad scho baltumu ar leetus uhdeni uskaufe un to appafsch wairoschanas glahses leek, tad tur dauds kufstonus reds, gan leelakus, gan masakus. Ja sohbus til retti ween tihra, tad arridsan tee kullaini leelaki irr, un isfkattaas ka masi tschuskuleni. Ka schee kullaini sohbeem naw par labbu, to gan ikkats atsihs. No ta nu juhs lassitaji rediat, zil waijadsiiga leeta ta irr, kad sohbus tihrus turr. — Lassitajs, ja nu til dauds sohbu-fahpes ne griibbi zeest, tad effi til labs, un tihri sawus sohbus ildeenas, rihtös un wakkarös, ar aukstu uhdeni. Ur laiku redsefi, ka mans padohms tewim buhs palihdsejis.
K. U.

Zirkuizera esars.

Schis esars, kas irr weenu juhdsi garsch, pufs juhdsi plats un tschetras affis dsiltsch, irr no wifahm puffedm no augsteem kalneem eeflehgts. Lai gan astonas uppites winnä eetell, tad tomehr winsch katrä pawaffarä eefsch 25 deenahm iskalst. Schinni laika, kur uhdens irr noskrehjis, pa scho esaru irr stipra sweija. Til lo mehnes laika irr pagahjis, tad tai paschä weeta, kas agraki pilna uhdens bij, taggad jauku sahlainu weetu reds. Schi sahle teek nopfauta, semme teek usarta un wilki teek eesehti. Til lo wilki irr nopfauti, tad arri irr ruddens tuhliht klahht, un fchi weeta paleek swehrem un putneem par mittekli; — un nu irr

jaktis laiks. Tä tad no fcha esara warr fazziht, ka weenä paschä gaddä pa winnu ar laiwahm brauz, ka eefsch winnu sweijo, fehj un jakti noturr. Wehlä ruddens laika schinni esarä uhdens tikpat ahtri wairosjahs, ka winsch pawaffarä ischuhst. Schis brihnischligs esars atrohdams Illirijas semme, kas peederr pee Gistreikeru walsts.
K. U.

Derrigi padohmi.

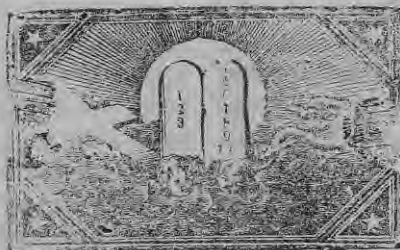
Padohms glahsu kohpejeem. Sullaincem un istabas meitahm daudreis mohkas ar buddeku un karappu skalloschanu. Lai nemm ohlu (pautu) tschaumalas, lai tahs schahwe un faduuppina, un lai eeberr kahdu sawjas teefu tai skallojamä traukä un siltu uhdeni lihds puffed eelehjuschi, lai nemm scho labbi kratihht, tad paleek trauka eefschpuffe ittin skaidra. Tahs paschas tschaumalas wehl irr ohtram, trrscham traukam deerr.

Sihrops no leeleem gurkeem (Kürbissen). Pee wiffceem ehdeeneem, kur falduma waijag, sohti derrigu, meddum lihdsinajamu sibrupu no leeleem gurkeem warroht isdabbuht us tahdu wihsi: Nomiso tohs gurkus, isnemm wiffus grandus ar wiffu mihkstumu ahra, fagrees winnus tad gabbalös, kas kahdu zellu garri, platti un beesi, eelez schohs bes wiffa uhdena leelä pohdä, un wahri winnus pee ugguns, lihds winni ka par schklidru putru paleek. Scho putru eeladi zaur nahtru drahnu katlä, no teem beesumeem, kas pohdä wehl radduschees, wiffu suppu ispeesdams, un wahri tad scho suppi til ilgi, lihds winna paleek til beesa ka sibrups. Tad glabba winnu pohdös.
—e.

Smeefti.

„Wihrin mihlais! atraddinees jel weenreis no tabbaka smehkeschanas, tas tiklai tihra naudas is-schkehrdeschana un eeraddums ween!“ eesawjahs Buntula Zerra feewa. „Bet apdohma, mihla feewin, zil man naudas un laika ta pihpes smehkeschana malka, kad es nu to atmestu, zil tad man naudas un laika no-eeu wehjä!“ atteize wihrs feewai palehni.
G. F. S.

B r i h w d r i k k e h t .

Jaunas sinnas.

Kurfemmé, Bahthes draudse (pee Embotes) fur aisepehrn mihtohs mahzitajs, Galkers wahrda, nomirre, eefwehtija un eewedde tai 21má Maiji, 4 swehtdeená pehz leeldeenas, zeen. Piltenes prahwests, Ghdoles mahzitajs Schmidts, jaunu mahzitaju, nelaika mahzitaja padehlu, Riemfchneideru wahrda. Pee schi swehta darba bija zeenigam prahwestam par paligeem Salkalejas zeen. mahzitajs Schöns un Embotes zeen. mahzitajs Lundbergis. Lai Deews nu palihds jaunam mahzitajam tizzigi un swehtigi pee lauschu dwehselehm strahdaht, un tahs winnam ustizetas awis us fahlainahm gannibahm gannihht un pee palehna uhdena ta swehta Deewa wahrda dsirdinaht.

Widsemmé effoht 34 tuhft. 602 fehtas un zeemi ar wehl ne pilni 40 tuhft. faimneekeem. Kirspehles skohlu effoht tur 121 un pagasta masaku skohlu 791, tad nu pawissam kohpa Widsemmé irr 912 lauschu skohlu, fur 29 tuhft. 551 behrni kohp swehtos rakstos, rakstihht, rehkinahht un zittas gudribas mahziti. 97 tuhft. 706 behrni teekoht mahjas wehl lassifchaná mahziti.

Taganrogas pilfatá pee Nowas juhras, deenas-widdus Kreewusemmé, fur preeksch 35 gaddeem Kreewu Keisers Aleksanders pirmats nomirre, nu mihtligas un dewigas rohkas til dauds naudas famettufchas, ta tur Luttera basnizu un basniz-kunga muischu warrehs ustaisiht, un mahzitaju usturreht. Buhweschana jaw effoht eefahlfrees. Lai Deews pats darbu paschlir. G. F. S.

Garriga tumfiba.

Italia. No Toskanas raksta tá: Muhfu skohlás wehl taggad mahza no kahdas grahmatas, kas 1853 gaddá 14tá reise drikketa un fur tahdas pasakkas beheeneem eemahza tizzeht: 457tá gaddá pehz Kristus peedsimschanas (nu buhs 1 tuhft. un

404 gaddi) Pahwests Zeus I. Keisera Marziana laikós bij fa-azijnajis 1 tuhft. 600 bislapus Kalzedonia us Sinodi, fur bislaps Gitikius teizis un us to stihwejes, ta Kristus Jesus ne effoht pateesi Deews un zilweks bijis. Kad ne warrejuschu winnus ne schá ne tá apmeerinahht, tad bislaps Anatols teizis, lai darroht tá: lai Gitikius sawu wiltigu mahzibu usraksta us papihra un atkal tee zitti bislapi usrakstischoht to ihsto mahzibu us ohtru papihru. Tad lai eimoht wissi un abbas grahmatas eeseekoht swehtas Ciwemias sahrká us winnas meesu; kappu lai aisehgele un attaisa treschá deená. Ja nu fw. Ciwemia ar sawu rohlu buhschoht usrakstijuse us weena jeb us ohtra papihra sawu wahrdu, tad tam buhschoht taisniba us kurra papihra rakstijuse.

Ar to wissi ar meeru effoht bijuschu! Sarakstijuschu tahs diwi zeddeles, tad effoht nogahjuschi itt wissi bislapi, pats Keisers un leels lauschu pulks pee kappu, to attaisijuschu, abbas zeddeles usliffuschu us fw. Ciwemias fruchtin, ar Keisera sehgelt kappu aisehgelejuschi un tad wakti likluschu klahht.

Treschá deená pats Keisers, ir wissi bislapi effoht peegahjuschi, kappu attaisijuschu un raugi — effoht Gitikius zeddeli atradduschu pee swehta lihka kahjahm un bes fw. Ciwemias appakshrafftita wahrda; bet to zittu bislapu zeddele fw. Gitikius lihka rohka effoht bijuse un ar winnas rohkas appakshrafftitu wahrdu!! Wehl klahht lihkis sawu rohlu pats effoht pazehlis un to appakshrafftitu zeddeli bislapam Anatolam eedewis un ar to israh-dijis taisniba!!

Tá stahsta schi skohlás-grahmata un irr kas tahdu pasakku tizz un eemahza beheeneem!! Deews lai irr slawehts, ta mums ne waijaga tahdu pasakku un mahnu stahstu sawas skohlás un basnizas, bet no pascheem fw. Deewa wahrdeem pilnigi warram sinnahht un tizzeht: Jesu Kristu effam pateesi Deewa Dehlu muhsu kungu un Pestitaju, kas pats

fazzijis Jah. 3, 16: „Iif lohti Deews to pafauli mihlejis, ka winsch sawu paschu weenpeedstimmuschu Dehlu irr dewis, ka wisseem teem, kas tizz celsch winna, ne buhs pasustees, bet to muhschigu dshwojschann dabbuht.“

E—z.

Tumfschi laiki.

Wahzsemme, Effu semmité, Reinarda mecha kalnós irr leeló zeems, Gottesbirene wahrda. Tur wezzós laikós arri bija muhlu klosteris un basniza. Us reiss 1331má gaddá (nu buhs 530 gaddi) no schi klostera iszehlusées tá walloda: Swehta Kunga un Pestitaja libli effoht tépat kalnós atraddufchi, nesatruduschu un ar affins lahfehni apraipitu!! Deem kas ne gribbeja tahdas pafalkas tizzeht parahdiya to meesu un apleezinaja muhli, ka pateesi effoht tá Kunga meesas! Ar laiku fahze laudis tizzeht, schi slowa isgahje pa Wahzsemmi, un nu no mallu mallahm laudis swefschneezibá fahze eet us Gottesbireni, tur scho meesá peeluht, redseht, un upurus atnesse til dauds un baggatus, ka ar laiku schis klosteris fakrahje til leelu baggatibu, ka itt lepnu klosteri un lohti dahrgu basnizu no zirsteem almi-neem usbuheja. Tá gahje daschu gaddu finteni, kamehr ar laiku laudis til stipri to wairs ne tizzeja, til dauds turpu wairs ne gahje uppreht. Luttera laiká Ewangeliuma gaischums ir sché uswarreja mahnu tizzebas tumfschu. Schi meesa sustin nosudde, ka ne sinnas naw kur palikkuse. Bet ta gresna smukka basniza wehl scho baltu deenu tur stahw. — Woi tee naw bijuschu tumfschi laiki, un Deewam japateiz, ka tee pagahjuschu? E—z.

Ewangeliuma gaischums fahf anst Italiá.

Italia Ewangeliuma tizzegeem ne bij brihw ne basnizas taifst nedf draudsís famestes un wehl muhsu laikós tahdus wajaja, kas no Kattofu tizzebas atstahje un Bihbeli lassija. Tá wehl darrija preeksch kahdeem 20 gaddeem Wlorenzé teem tizzegeem wihreem Madiai, Guiffardini, Beketti un jitteem. Iilkai paschós leelós kalnós un dsklás celeijás Sardinia Waldenseru masas draudsites no wezzu wezzeem laikeem wehl turrejahs pee sawas Ewangeliuma tizzebas, laut gon wissadi wianas pohstija. 1848 gaddá karra un dumpja laiká Sardinjeru Keh-

ninsch Kahrlis Alberts scheem nowehleja sawu tizzegeem un nu schee iswahza no saweem kalneem, kur tee dauds gaddu finteni bij slehpufchees un dauds leelós pilfatós ustaisija draudsites, pee kurrahm ir tee nu peeturrejahs, kas zaur Bihbeles lassischannu bij palikkuschu par Ewangeliuma tizzegeem. Jaunais Kehniusch Wiktors Emanuels apstiprimaja winnu brihwestibas un kad nu schinnis karra gaddós 1859 un 1860 jaunee Italias likkumi nowehleja ifkatram pehz sawas basnizas likkumeem sawu tizzegeem un turretees pee kahdas tizzebas tam patihl, tad nu taggad tahdós 13 pilfatós Italia eetaifjuschees Ewangeliuma tizzegeem draudsites, kas nu atschihruschees no Waldensereem. No Entenderu un Lutteru Bihbeles beedribas us Italiu taggad tohp nosuhtiti wihri, kas Bihbeles un wissadas swehtas grahmatas neffa pa pilfateem un zee-meem, un flubbina laudis tahs pirkt un par Ewangeliumu ar teem runna. Labprahf pehrkoht Bihbeli, jauno Testamenti un ir zittas grahmatas, lassoht ar preeku semmi laudis, saldati, ir kungi, un zaur to jaw dasch peegahjis pee Ewangeliuma tizzegeem. Berlines Basnizas-Uwisés kahds wihrs, kas Italia leelá Wlorenzé bijis, raksta, ka tur Ewangeliuma tizzegeem kahdá leelá istabá basnizu tur-rejuschi un zil swehti un firsnigi tee tur Deewam kalpojuschu. Barleekam teizamus Deewa wahrduf fluddinajis schis draudsites mahzitajs Guiseppe Borionis, Lorettas leela Kattofu bistapa brahliis, kas sawá muhschá no wissadahm behdahm falaustis, par Ewangeliuma tizzegeem irr palizzis. — Tá nu gon ir schinni semme, kur ne weens to ne warreja ne dohmaht ne zerreht, Ewangeliuma gaischums un masas draudsites eetaifahs, bet wehl tahm irr leelós truhkums. Naw spehka basnizas un floblas zelt un truhkst mahzitaju, kas Italias wallodá landim warre mahzigt. Tas Kungs gon sinnahs ir té paligu doht saweem tizzegeem.

Kahds Bihbeles pahrdewejs Italia raksta tá. Mailantez pilfatá Juhni 1860. Schodeen es esmu staigajis pilfata ahrpuffé un 2 Bihbeles, 2 jaunás Testamentes un zittas grahmatas pahrdemis. Dabbuju isrunnatees ar landim gon par scheem ne-meera laikeem Italia, gon par Bihbeli, gon par muhsu un ir winnu tizzegeem, un manniju, ka dascham palikke gon, to teizu par fir. Bihbeles lassischannu un muhsu Ewangeliuma tizzegeem.

Obträ deenâ atkal iſtaigajees Mailantes preeſch-pilſatâs un ſahdas grahmatas iſdewis eegahju atkal pilſatâ. Turgus plazzi bij ſauſchu pulks un turtohs nrunnaju lai Bihbeles pehrf. Te peenahl ſemneeks un kâ ſahds wezs draugs ſweiznadams manni, ſneeds rohku. Teize, nu jaw effoht 3 gaddi ne ka jaw Bihbeli un zittas grahmatinas pirzis no ſahda grahmatu neſſeja, ar leclu preeku laſſijis un pee Kriſtus atſihschanos nahzis. Ne effoht paſlehpis ne ſawu Bihbeli ne ſawu Ewangeliuma tizzibu, kaut gan par to winnam ſpihtejuſchi. Wihrs wiſſu deenu pee man palikke, arri nahti ar mannim ſarunnajahs par tizzibu, ar mannim Deewu luhdſe un wehl nopirke Bihbeli, jaunu Teſtamenti, 2 pahſaru grahmatas un wehl 6 grahmatinas, ko ſawa zeema laudim gribbeja dahwinahſt.

Zittâ pilſatâ mannas grahmatas gan ne gribbeja pirkt, ir Bihbeles ne, jo tizzeja ka laudim ne effoht brihw Bihbeli laſſiht; bet kad teem iſrahdiſu, ka ſchi effoht grahmata pahr wiſſahm grahmatahm derriga un waijadſiga, pals Deewa wahrds, kur tizzibas iſta ſapraſchana ſmeſſama, tad ar manni ſahze par to ſarunnatees un nopirke 6 jaunas Teſtament., 1 Bihbeli un 12 tizzibas grahmatinas. Ir daſchâ nammâ man bij ja-ee-ſet un ja-iſtahta Deewa wahrdi.

22. Juni eenahze manâ iſtabâ muishneeks un pirke 2 grahmataſ. Teize, Bihbele tam jaw effoht mahjâ. Eenahze wehl laudis un nu lungs ar ſcheem ſahze runnahſt par Deewa wahrdeem un par Ewangeliuma mahzibahm; par mahnu un ne labbu tizzibu runnaja ar tik ſpehzigeem un firſnigeem wahrdeem, ka bij ja-iſebrihnojahs par tahdu tizzibas ſpehku. Kad beidſe, tad es wehl runnaju par muhſu tizzibu, ir wiſch peepalihdſeja, tã ka laudim gahje pee ſirds.

24. Juhnî ſtaigaju pa pilſata bohtehm un trakteeem, kur pulks lungu un wirſneeku bija. Teize, ka teem jaw effoht Bihbele, ko pirkuſchi karralâkâ. Weens wirſneeks pirke Bihbeli un 2 grahmatinas, kad dſireja, ka nemahzoht Pahweſta mahzibu. — Zeerejoht mannim, atnahze ir 6 ſaldati. Weens ſtahtija, ka Krimmes karrâ Gulenderis winnam Bihbeli effoht dahwinajis, ko labpraht laſſijis, bet karrâ noſudduſe. Iſlaſſijam un apzerream ſw. Jahna Ewangeliuma Iſtu nodalku un

tad winni nopirke 2 jaunas Teſtamentes un 2 grahmatinas.

8. Juli. 3 preeſteri no laukeem eedami us eisenbahnohpu peestahjahs pee mannahm grahmatahm un tahs apluhkloja. Praſſija woi dauds tahdu pahrdohdohſt? Teizu: Itt labbu teeſu jaw eſmu iſdewis. — „Lai Deews jums palihds wehl iſdoht.“ Teizu: Jums preeſtereem gan ne patihſt? Atteize: Ne nè, af nè! Mehs gan ne leedsam, bet — un ſteigſchus aisgahje. — Itnahze preeſteris paſſattijahs un 2 grahmatas gribbeja pirkt, kas maſſaja 80 kap.; bet tam tikkai bija 60 kap. flahſt. Teize, ja man uſtizzat, tad ſchodeen jums atneſſiſchu tohs 20 kapeikûs. Es uſtizzaju un dewu to grahmatu — un redſi wakkarâ naudu atneſſe. Diwi wiſri man teize, ka ſchis effoht bijis Kattolu Miſſionaris. — No ſcheem ſtahtſteem nu warret redſeht, ka muhſu ſw. Ewangeliuma ſehlai Italia palikkufi par angligu ſemmi. Lai Deews Kungs palihds ſeht un ſehlku audſinahſt. E—3.

Lohti mahzihts zilweks.

Kahds lohti mahzihts, bet nabbaga zilweks deeneja pee kaupmanna, kam ne bij dauds ſmadſenu galwâ, par rehkinumu weddeju. Kahdu deen, kad tas patlabban pee gruhta rehkinaschanaſ darba ſwihde, atnahze pee winna weens labs draugs un ſazzija: „Woi tas naw ſlahde, mihtlais draugs, ka tahds lohti mahzihts zilweks, kã tu effi, weenam wiſram, kas tawu darbu ne proht zeenahſt, maiſes kummoſu deht deen.“ Zits par tahdu runnu buhtu galwu lepni pazehlis us augſchu, bet muhſu mahzihts wihrs aielikke ſpalwu ais auſi un atbildeja: „Tã tas irr labbaki. Deews wiſſu irr lohti gudri eeriktejis; jo mannam lungam zaur mannu deeneſtu pekna nahſt un man atkal zaur tam maiſe un apgehrbâ. Kad es lungs buhtu un wiſch mans ſtrihweris, es winnu ne warretu bruhkeht.“

J.....i.

Pateefibai naw nekur paleekama weeta.

Kahdu reiſi pateefiba ſawu zellu ſtaigadama luhdſahs nahts mahju no ſahdas wezzas ſeewinas: Schi laipnigi uſnemdama waizaja: „Kas, un no kurrenes winna effoht?“ — „Es eſmu pateefiba,“ atbildeja winna ſeewinai, „man nekur ne irr pa-

leekama weeta, jo ikkats manni eenihd, tadeht, ka es pee ta wismasaka neeka fluffu ne zeeschu, bet wisseem ozzis falku wiannu apmaldischanas un apwainofchanas. Tä isrunnajuſchahs un walfarinus pa-ehduſchas apgullahs abbas weenâ gultâ. No rihta uszehluſchahs, jaw pateefiba nomannija, ka feewina wairs labbu prahtu us wiannu ne turr, un ſchlihi ween ſkattahs. Kad nu pateefiba wehl feewinu pahre dauds leetahm pahrmahzija un pamahzija, tad ta palikke duſmiga un isgruhde pateefibu pa durwim abra fazzidama: „Tälabb tewi neweenâ weeta ne eeredi, kad tawâ deggunâ wiſſur peedurrahâ, un wiſſus gribbi mahziht.“ — Mih-lais laſſitajâ, woi tu eſſi pateefibas mihtotajâ, woi tu klaufi winnas baſſi? Gan tu tahdâ neſinnatajâ ne eſſi, ka ar Pilatu buhtu jojouta: „Kas irr pateefiba?“ — Dizzu arri, ka tu mellus eenihdi un pateefibu augſſi zeeniji un gohdaji, itt kâ ta ſee-wina to laipnigi gan usnemdama, kamehr winna no zitteem ſtaſſia; bet kâ irr tad, kad wianna tew paſcham, tawâ wainas un maldischanas peerahda, woi tad to wehl pee ſewim warri paturrecht, jeb woi to prohjam dsenni ar ſpihweem un niſneem wahrdeem, un ja tu ſewi atrohni par wainigu, tad peenemmi Sihraſa pamahziſchanu: „Ne runna neko prett pateefibu, bet atſihſti labbis ar gohdu, kad tu kahdu aplamu leetu darrijis eſſi.“ Sibr. 4. 15.

H. B—b—g.

Rihdſiba.

Kahds ſchuhpu brahlis atmohdees, eeraudſija fauli patezzejuſchu un brihnejahs, ka tam wehl meegs nahze. Ne! tas ne warr buht! Soulei irr apjuzzis; ta irr par agri uslehkuſi! Skattijahs pehz ſawa pulſſteena. Ja, tas irr riſtigâ, nu tiſ trihs. Bet tas ne bij wis riſtigâ, wiſch bija fenn apſtahjees. Un dſchreja prahts arri ne bija riſtigâ, tam bija labâ laiks no deenas paſuddis, to bija iegullejis. Til faulite ween bij riſtiga un ne miſſejahs ſawâ lehſchanâ un no-eeſchanâ. — Tas brandwihns! ak tas brandwihns tohs prahtus ſajauz un tohs pulſſteenus. B—nn.

Sluddinaſchanas.

Wolguntâ muſſchâ, diwi juhdſes no Zelgawas, pee paſchas Zelgawas Leelupes irr taiſſtas **damp-fud-malkas** (damp-dſirnanas), ſur ikkattu brihdi par lehtu maſſu rupji un ſmalſi bihdeleti milti tohp taiſſiti. 2

Muiſchas waldiſchana.

Wiſſeem manneem wiſles-ſirzejem (kunderhm) es ſinnamu darri, ka es taggad **Scrihwera eelâ**, **Wohla nammâ** dſihwoju un luhdſu: man to paſchu netizzibu, kâ lihdi ſchim, doht. 2

Lange,

wihlu-taiſſitaja meiſſeris.

Kabilles dſimtmuiſchâ tohp ſauſas egles **ſchindeles** 15 kap. par ſchokku pahrdohſas. 3

Rabbibas un prezzu tirkus Rihgâ tai 24. Juhni un Leepajâ tai 24. Juhni 1861 gaddâ.

M a l f a j a p a r:	Rihgâ.		Leepajâ.		M a l f a j a p a r:	Rihgâ.		Leepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Tſchetw. (1 puhru) rudſu 215 lihdi	2	25	2	20	1/2 puddu (20 mahrz.) dſelſes	1	—	1	10
1/3 " (1 ") kweeſchu 325 —	3	30	3	50	1/2 " (20 ") tabaka	1	25	1	35
1/3 " (1 ") meeſchu 165 —	1	75	2	—	1/2 " (20 ") ſchab. zubſu gaff.	—	—	2	—
1/3 " (1 ") auſu . 120 —	1	30	1	15	1/2 " (20 ") krohna linu	2	40	—	—
1/3 " (1 ") ſtrau 275 —	2	85	2	30	1/2 " (20 ") bracka linu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudſu milt.	2	25	2	20	1/2 " (20 ") muſſu linu	—	—	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. 500 —	5	25	2	90	1 muſſu linu ſchllu . . . 6,75 lihdi	9	50	—	—
1/3 " (1 ") „ kweeſchu mil.	5	—	4	—	1 " ſilku . . . 14,00 —	14	50	13	50
1/3 " (1 ") meeſchu putraitm.	3	—	2	60	10 puddu ſarkanas ſahis . . .	5	—	4	60
10 puddu (1 birkanu) ſeena . 450 —	3	—	—	—	10 " baltas rupjas ſahis	5	—	4	60
1/2 " (20 mahrz.) ſweeſta 420 —	4	15	3	50	10 " " ſmalſas " . . .	5	—	4	60

Rihgâ atmabl. lihdi 24tam Juhnim: 746 fuggi; isgabi. 564 fuggi un Leepajâ atmabl. 117 fuggi; isgabi. 122 fuggi. Atmahſchâs 545 ſruhgas.

B r i h w d r i k k e h t .

No juſſermalkas-gubernements augſſas waldiſchanaâ puſſes: Collegienrath G. Blaeſe, Cenſor. Zelgawâ, tal 27. Juhni 1861. No. 109.